

Μελέτη του προτασιακού περιεχομένου των κυρίων άρθρων των Κυριακάτικων εφημερίδων *Το Βήμα*, *Η Καθημερινή*, *Ελευθεροτυπία* και *Τύπος της Κυριακής* στο διάστημα Μάιος - Δεκέμβριος 2002.

6. *Η λογομετρία κειμένων και οι αποκαλύψεις ιδιομορφιών*
Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 69
 Λογομετρική μελέτη του έργου *L' Homme assis dans le couloir* της Μ. Duras. Οι 253 φράσεις του έργου μελετούνται ως προς τα γραμματικά, συντακτικά και θεματολογικά γνωρίσματά τους και αναλύονται με τη βοήθεια της AFC και της CAH.
7. *Παράγοντες που επηρεάζουν τη φωνολογική ενημερότητα*
Ελλήνων φοιτητών κατά την εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας
Ν. ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑΣ, Α. ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ 82
 Αναζητούνται οι αιτίες για τις οποίες οι φοιτητές του τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, που διδάσκονται την τουρκική γλώσσα, επιλέγουν να τονίσουν με συγκεκριμένο τρόπο στον προφορικό τους λόγο, μια σειρά από λέξεις διαφόρων μεγεθών και τύπων.
8. *Εφαρμογή μεθόδων της ανάλυσης δεδομένων προς μελέτη της*
συμπεριφοράς των χρηστών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών όσον
αφορά τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες τους
Α. ΜΑΛΛΙΑΡΗ 94
 Μελέτη της συμπεριφοράς και στάσης των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας απέναντι στον αυτοματοποιημένο κατάλογό της, με τις μεθόδους της AFC και της CAH.
9. *Πολιτικός κίνδυνος και επενδύσεις*
Α. ΚΗΠΟΥΡΟΣ, Γ. ΦΛΩΡΟΥ 106
 Μελέτη του πολιτικού κινδύνου και των επιπτώσεων στην απόφαση επενδύσεων και την αξία των μετοχών ελληνικών επιχειρήσεων με επενδυτικές και εμπορικές δραστηριότητες στις Βαλκανικές Χώρες με μεθόδους της Ανάλυσης Δεδομένων.
10. *Ανάλυση δεδομένων στην εκπαιδευτική έρευνα με τη βοήθεια*
του αλγόριθμου IGLS
Θ. ΒΕΡΔΗΣ, Χ. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ 118
 Χρήση του αλγόριθμου Iterative Generalized Least Squares στην εκπαιδευτική έρευνα με την κατασκευή των μοντέλων των Ελαχίστων Τετραγώνων, της Διακύμανσης και των Τυχαίων Συντελεστών.

DATA ANALYSIS BULLETIN, vol.8, 2007

pp82-93

Factors effecting the linguistic awareness of Greek learners of the Turkish language

Nikos Koutsoupias, Anastasios Iordanoglou

University of Western Macedonia

Abstract

The learning of grammatical phenomena and mechanisms of a foreign language is a complex procedure of learner-teacher and learner-environment interaction. In this paper we investigate the aspect of Turkish language university students' phonological awareness, that is, the way they choose to stress selected words of various sizes and types based mainly on their geographical origin, year of study and linguistic influences.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη φωνολογική ενημερότητα Ελλήνων φοιτητών κατά την εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας

Νίκος Κουτσουπιάς, Αναστάσιος Ιορδάνογλου
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Περίληψη

Η εκμάθηση των γραμματικών φαινομένων και μηχανισμών μιας ξένης γλώσσας συνιστά μια πολυσύνθετη διαδικασία αλληλεπίδρασης μεταξύ του διδασκόμενου και του διδάσκοντα, αλλά και του διδασκόμενου με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Στην εργασία αυτή διερευνάται ή φωνολογική ενημερότητα φοιτητών όλων των εξαμήνων που διδάσκονται την Τουρκική γλώσσα στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Ειδικότερα αναζητούνται οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές αυτοί επιλέγουν να τονίσουν με συγκεκριμένο τρόπο στον προφορικό τους λόγο, μια σειρά από λέξεις ποικίλων μεγεθών και τύπων.

Εισαγωγή

Το αντικείμενο της φωνολογικής ενημερότητας έχει αποτελέσει πεδίο έρευνας με χρήση μεθόδων της ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες της γλωσσολογίας και της παιδαγωγικής. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον Bird [1999] που στην έρευνά του επιδιώκει να απαντήσει στο ερώτημα για το εάν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τονικά σημάδια στην ορθογραφία μιας αφρικανικής διαλέκτου στο Καμερούν, την εργασία των Yamamoto, K., et al. [2003] που διερευνά τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν Ιάπωνες αρχάριοι μαθητές για την εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας, την έρευνα των Geva και Yagoubzadeh [2003] που διερευνούν την ανάπτυξη της ευφράδειας στην ανάγνωση κειμένων από μαθητές δημοτικού που μελετούν την Αγγλική ως δεύτερη γλώσσα, ενώ η Young [2003] σε σχετική ανακοίνωση παρουσιάζει τους τρόπους αναζήτησης των χαρα-

κτηριστικών φωνολογικής ενημερότητας Καναδών μαθητών προσχολικής και 1ης σχολικής ηλικίας κατά την εκμάθηση της μητρικής τους γλώσσας. Στην ελληνική βιβλιογραφία η γλωσσολογία αξιοποιεί τις μεθόδους αυτές κυρίως στην ανάλυση (Μπεχράκης [1985α,β], Behrakis [1991], Δρόσος, Παπαδημητρίου [2003], Φερεντίνος, Μαντόγλου, Πασχαλούδης [2003] και Μπεχράκης [2004]), ταξινόμηση και κατηγοριοποίηση κειμένων (Κωνσταντινίδης [2002], Μικρός Γ. [2003]).

Πριν από λίγα χρόνια οι «γλωσσικοί» καθηγητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας, είδαν με ενδιαφέρον τις δυνατότητες των μεθόδων της ανάλυσης λεξικών δεδομένων, διαβάζοντας άρθρο σχετικό με την ανάλυση κειμένων (Αθανασίου Γ., Παπαδημητρίου Ι. [2002]). Πρώτος καρπός αυτού του ενδιαφέροντος αποτελεί η παρούσα εργασία.

Τα δεδομένα

Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν όλοι οι φοιτητές που επέλεξαν την Τουρκική ως υποχρεωτική, μη-Δυτικοευρωπαϊκή γλώσσα στο οικείο Τμήμα. Έτσι, συγκεντρώθηκαν 43 ερωτηματολόγια, με 60 λέξεις, των 2 έως 6 συλλαβών. Ο Πίνακας 1 αποτέλεσε μέρος του ερωτηματολογίου, που συμπεριλάμβανε επίσης ερωτήματα δημογραφικού, αλλά και γλωσσικού ενδιαφέροντος,

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν (σε παρένθεση ο αριθμός συλλαβών)

hükümet (3)	yaşındaki (4)	önceki (3)	okula (3)
ancak (2)	ilköğretim (4)	gece (2)	sınıfta (3)
memur (2)	babasından (4)	akrabalarına (6)	kaldı (2)
yeniden (3)	evlerinde (4)	dönerken (3)	çıkacak (3)
yarımada (4)	siyasetçi (4)	bıçaklayarak (5)	kardeşine (4)
hastanede (4)	psikopatmış (4)	Türkiye'nin (4)	vermişti (3)
şimdi (2)	dönüyor (3)	çalışırken (4)	aldığım (3)
arıyor (3)	cevabım (3)	Yunanistan (4)	politika (4)
vermedi (3)	okumadılar (4)	çalışacaktı (5)	severim (3)
mektuplar (3)	gazeteci (4)	milletvekili (5)	sizce (2)
içiyorsun (4)	peşin (2)	istiyorsa (4)	yaramaz (3)
gerçekleşen (4)	uğurdur (3)	kitabımı (4)	hazırlanıyordu (6)
üyenin (3)	haberler (3)	yarın (2)	oyuncunun (4)
bilinen (3)	dönülmez (3)	almamız (3)	vardı (2)
başlasaydı (4)	getirmezse (4)	okumaktan (4)	sorunlar (3)

(ΤΣΕΚΑΡΕΤΕ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΑΣ)																							
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7									
Φύλο	Αγόρι	Κορίτσι																					
Έτος	1ο	2ο	3ο	4ο																			
Καταγωγή Παππού/ Γιαγιάς	Μ. Ασία	Πόντος	Ρωσία	Αλβανία	Νησιωτική Ελλάδα	Ηπειρωτική Ελλάδα	Κύπρος																
Καταγωγή Φοιτητή	Μακεδονία	Θράκη	Νησιά	Υπόλοιπη Ελλάδα	Κύπρος																		
Ακούσματα	Ποντιακά	Νησιώτικα	Ρωσικά	Αλβανικά	Άλλα (1-περιγράψτε)																		
Ξενόγλωσσος Γονέας	ΝΑΙ	ΟΧΙ																					
								ΤΟΝΙΖΟΜΕΝΗ ΣΥΛΛΑΒΗ 1-6				ΛΟΓΟΣ ΤΟΝΙΣΜΟΥ [X]											
(ΤΣΕΚΑΡΕΤΕ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ ΣΤΗΝ ΤΟΝΙΖΟΜΕΝΗ ΣΥΛΛΑΒΗ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΟ ΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ 1-6 [X])								Το γνωρίζω	Γνωρίζω Παρόμοια	Τυχαία	Ακούγεται Καλύτερα												
60 Λέξεις από 2 μέχρι 6 συλλαβές {								hükümet (1-3)															
								:															
								sorunlar (1-3)															

ΣΧΗΜΑ 1. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας

όπως είναι το φύλο, το έτος σπουδών, στοιχεία καταγωγής των προγόνων, η καταγωγή του φοιτητή, τα ακούσματά τους και το αν οι γονείς τους μιλούν δεύτερη –ξένη– γλώσσα. Οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν αποτυπώνονται στον Πίνακα 1, σ. 83 (σε παρένθεση το πλήθος των συλλαβών).

Η δομή του ερωτηματολογίου, οι ερωτήσεις του, καθώς και οι πιθανές απαντήσεις φαίνονται σχηματικά παραπάνω (Σχήμα 1).

Η έρευνα αυτή εστιάζεται στα πλήθη των σωστά τονιζόμενων άγνωστων (εκτός διδακτέας ύλης) λέξεων. Αυτό σημαίνει ότι ο πίνακας που χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια, είχε αρχικά έξι (6) δημογραφικές-ποιοτικές και τρεις (3) ποσοτικές στήλες-μεταβλητές, οι οποίες προέκυψαν από την άθροιση, για κάθε ερωτηματολόγιο, των ορθά απαντημένων ερωτημάτων, τόσο ως προς τα ακούσματα, όσο και ως προς την πιθανή γνώση ή όχι των αντίστοιχων λέξεων. Τελικά, στα δεδομένα που αναλύθηκαν συμμετείχαν οι μεταβλητές/κλάσεις που εμφανίζονται στον Πίνακα 2. Οι τρεις τελευταίες μεταβλητές (ΠΛΗΘ ΣΥΝ ΣΩΣΤΕΣ, ΠΛΗΘ ΓΝΩΣΤ ΣΩΣΤΕΣ και ΠΛΗΘ ΑΚΟΥΣΤ ΣΩΣΤΕΣ) είναι ποσοτικές μεταβλητές και περιέχουν ανά φοιτητή τα πλήθη των σωστών απαντήσεων για τις 60 λέξεις στο σύνολό τους, για τις γνωστές και για αυτές που καλύτερα ακούγονται (και τονίστηκαν σωστά) αντίστοιχα. Επιλέχθηκε η διαφοροποίηση της αποτύπω-

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Περιγραφές των μεταβλητών και των κλάσεών τους

α/α	Μεταβλητή	Κλάσεις	α/α	Μεταβλητή	Κλάσεις
1	ΦΥΛΟ	ΦΑ ΦΚ	5	ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ	ΑΚΟΥ-ΠΟ ΑΚΟΥ-ΝΗΣ ΑΚΟΥ-ΡΩ ΑΚΟΥ-ΑΛΒ ΑΚΟΥ-ΚΥ ΑΚΟΥ-ΔΕ
2	ΕΤΟΣ ΣΠ	Ε1 Ε2 Ε3 Ε4	6	ΓΝΩΣΗ ΞΕΝΗΣ ΓΛ	ΞΕΝΓ-ΝΑΙ ΞΕΝΓ-ΟΧΙ
3	ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΠΡΟΓΟΝΩΝ	ΚΑΤΑΓΠ-ΜΑ ΚΑΤΑΓΠ-ΠΟ ΚΑΤΑΓΠ-ΚΥ ΚΑΤΑΓΠ-ΔΑ ΚΑΤΑΓΠ-ΗΕ ΚΑΤΑΓΠ-ΝΗ	7	ΠΛΗΘ ΣΥΝ ΣΩΣΤΕΣ	ΣΥΝΣΩ1 ΣΥΝΣΩ2 ΣΥΝΣΩ3
4	ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΗ	ΚΑΤΑΓΦ-ΜΚ ΚΑΤΑΓΦ-ΘΡ ΚΑΤΑΓΦ-ΚΥ ΚΑΤΑΓΦ-ΥΕ	8	ΠΛΗΘ ΓΝΩΣΤ ΣΩΣΤΕΣ	ΓΝΩΣΩ1 ΓΝΩΣΩ2 ΓΝΩΣΩ3
			9	ΠΛΗΘ ΑΚΟΥΣΤ ΣΩΣΤΕΣ	ΑΚΟΥΣΩ1 ΑΚΟΥΣΩ2 ΑΚΟΥΣΩ3

σης του πλήθους των σωστά τονισμένων λέξεων με βάση τη δήλωση των υποκειμένων για το αν γνωρίζουν ή αν ακουστικά θεωρούν ορθό τον προτεινόμενο τρόπο τονισμού, έτσι ώστε να καταστεί σαφέστερη η καταγραφή και η τυχόν διαφοροποίηση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης ως προς τις κλάσεις των αντίστοιχων μεταβλητών.

Η έρευνα εστιάστηκε σε απαντήσεις τονισμού άγνωστων λέξεων που κατηγοριοποιήθηκαν σε τρεις κλάσεις ως προς το πλήθος των σωστών απαντήσεων ανά ερωτηματολόγιο, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των τεταρτημορίων. Οι απαντήσεις για κάθε ερωτηματολόγιο, στη συνέχεια, κωδικοποιήθηκαν και περάστηκαν σε πίνακα δεδομένων, ο οποίος, ακολούθως, ομογενοποιήθηκε (Burtschy & Papadimitriou, 1991).

Σε έναν τέτοιο πίνακα περιέχονται οι ίδιες πληροφορίες με τον αρχικό πίνακα δεδομένων μετά από την κατηγοριοποίηση των αρχικών μεταβλητών και τη μετατροπή τους σε ποιοτικές. Στον αρχικό πίνακα δεδομένων κάθε μεταβλητή καταλάμβανε μια και μόνο στήλη. Στον παραγόμενο πίνακα, η στήλη που αντιστοιχούσε αρχικά σε μια μεταβλητή αναπτύχθηκε και αφορούσε τόσες στήλες, όσες είναι και οι κατηγορίες (διαβαθμίσεις ή κλάσεις) της συγκεκριμένης μεταβλητής. Στην παρούσα περίπτωση δηλαδή, οι τιμές για τα αντίστοιχα πλήθη σωστών αποκρίσεων διαχωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες (μικρή μ , μέση m και μεγάλη M). Ειδικότερα, οι τιμές των τριών ποσοτικών μεταβλητών που εκφράζουν το πλήθος των σωστών απαντήσεων (ΠΛΗΘ ΣΥΝ ΣΩΣΤΕΣ, ΠΛΗΘ ΓΝΩΣΤ ΣΩΣΤΕΣ και ΠΛΗΘ ΑΚΟΥΣΤ ΣΩΣΤΕΣ) κατηγοριοποιήθηκαν σε τρεις κλάσεις (ιδιότητες) η κάθε μια, οι οποίες δημιουργήθηκαν με βάση τα τεταρτημόρια των τιμών τους. Συγκεκριμένα, η πρώτη κλάση περιλάμβανε το 25% του συνόλου των φοιτητών με μικρό αριθμό σωστών απαντήσεων, η δεύτερη το 50% με μέσο αριθμό και η τρίτη το 25% αυτών με μεγάλο αριθμό ορθών απαντήσεων, για κάθε μια από τις ποσοτικές μεταβλητές. Έτσι, ο αρχικός πίνακας διαστάσεων 43×9 , στη συνέχεια, μετατράπηκε σε γενικευμένο πίνακα συμπώσεων (Burt) διαστάσεων 33×33 , καθώς το πλήθος των κλάσεων για τις 9 μεταβλητές – ποσοτικές και ποιοτικές – είναι ίσο με την τιμή 33. Μετά την πρώτη επεξεργασία, δημιουργήθηκαν τα εξαγόμενα των κατανομών των συχνοτήτων (απολύτων και σχετικών) για όλες τις κλάσεις των μεταβλητών στα δεδομένα, όπως φαίνονται στον αντίστοιχο πίνακα (Πίνακας 3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Οι κατανομές συχνοτήτων όλων των κλάσεων

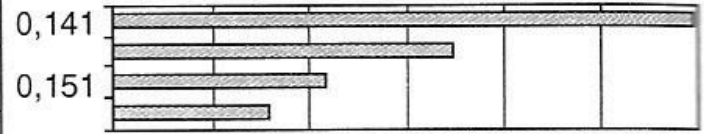
Μεταβλητή/Κλάση	Πλήθος	Ποσοστό	
ΦΑ	7	16%	
ΦΚ	36	83%	
Ε1	14	32%	
Ε2	14	32%	
Ε3	4	9%	
Ε4	11	25%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΜΑ	15	34%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΠΟ	5	11%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΚΥ	4	9%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΔΑ	4	9%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΗΕ	3	6%	
ΚΑΤΑΓΠ-ΝΗ	12	27%	
ΚΑΤΑΓΦ-ΜΚ	21	48%	
ΚΑΤΑΓΦ-ΘΡ	5	11%	
ΚΑΤΑΓΦ-ΚΥ	4	9%	
ΚΑΤΑΓΦ-ΥΕ	13	30%	
ΑΚΟΥ-ΠΟ	8	18%	
ΑΚΟΥ-ΝΗΣ	4	9%	
ΑΚΟΥ-ΡΩ	3	6%	
ΑΚΟΥ-ΑΛΒ	1	2%	
ΑΚΟΥ-ΚΥ	15	34%	
ΑΚΟΥ-ΔΞ	12	27%	
ΣΥΝΣΩ1	11	25%	
ΣΥΝΣΩ2	22	51%	
ΣΥΝΣΩ3	10	23%	
ΓΝΩΣΩ1	11	25%	
ΓΝΩΣΩ2	22	51%	
ΓΝΩΣΩ3	10	23%	
ΑΚΟΥΣΩ1	14	32%	
ΑΚΟΥΣΩ2	18	41%	
ΑΚΟΥΣΩ3	11	25%	

Η Παραγοντική Ανάλυση

Με τη χρήση του λογισμικού S-Pro [Κουτσουπιάς, 2005] εφαρμόστηκε η Παραγοντική Ανάλυση των Αντιστοιχιών (Benzécri [1973, 1980] και Greenacre [1993]) στον γενικευμένο πίνακα συμπτώσεων και διαπιστώθηκε ότι οι δύο πρώτοι παραγοντικοί άξονες αναπαριστούσαν το 47,5% της συνολικής πληροφορίας του φαινόμενου-αντικειμένου της έρευνας αυτής (Σχήμα 2).

Πίνακας Ιδιοτιμών (Η τιμή 1 παραλήφθηκε)

α/α	Ιδιοτιμές	%	Αθροιστικά
1	0,140615	29,988386	29,988386
2	0,082126	17,514620	47,503006
3	0,050689	10,810178	58,313184
4	0,036984	7,887494	66,200678
5	0,030177	6,435777	72,636455

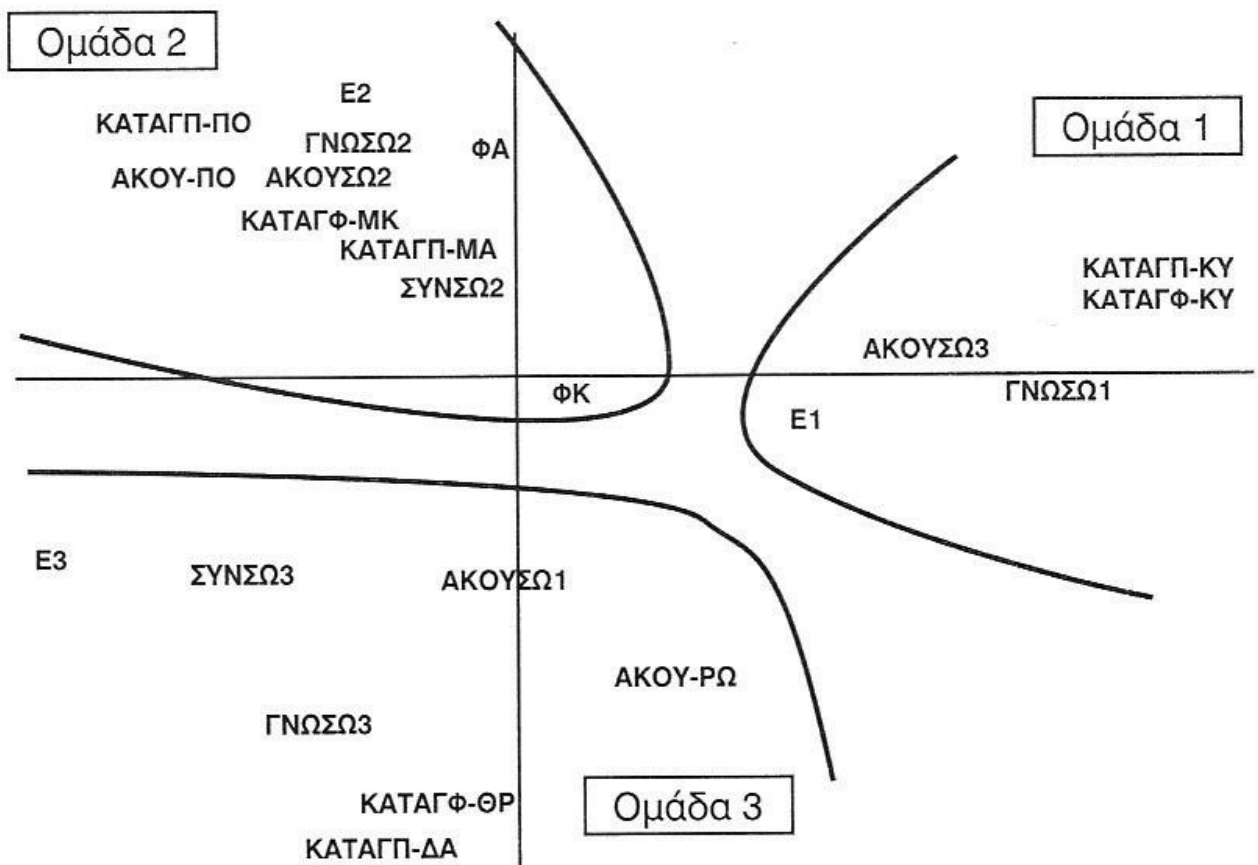

ΣΧΗΜΑ 2. Τιμές και ιστόγραμμα των πέντε πρώτων ιδιοτιμών

Στο πρώτο παραγοντικό επίπεδο που κατασκευάστηκε, επιλέχθηκε να εμφανίζονται τα σημεία για τα οποία η τιμή COR [Παπαδημητρίου, 1994] ξεπερνά την τιμή 150.

Με βάση το παραπάνω κριτήριο, διαπιστώθηκε η ύπαρξη τριών διακριτών ομάδων:

Ομάδα 1η: Χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση φοιτητών/τριών που προέρχονται και έγιναν κοινωνοί ακουσμάτων από την Κύπρο (ΚΑΤΑΓΠ-ΚΥ, ΑΚΟΥ-ΚΥ), είναι κατά κύριο λόγο πρωτοετείς (E1), δήλωσαν γνώστες μι-

κρού μόνο αριθμού λέξεων (ΓΝΩΣΩ1) από αυτές που τους προτάθηκαν, ενώ πέτυχαν να τονίσουν σωστά μεγάλο αριθμό από αυτές με βάση τα ακούσματά τους (ΑΚΟΥΣΩ3).

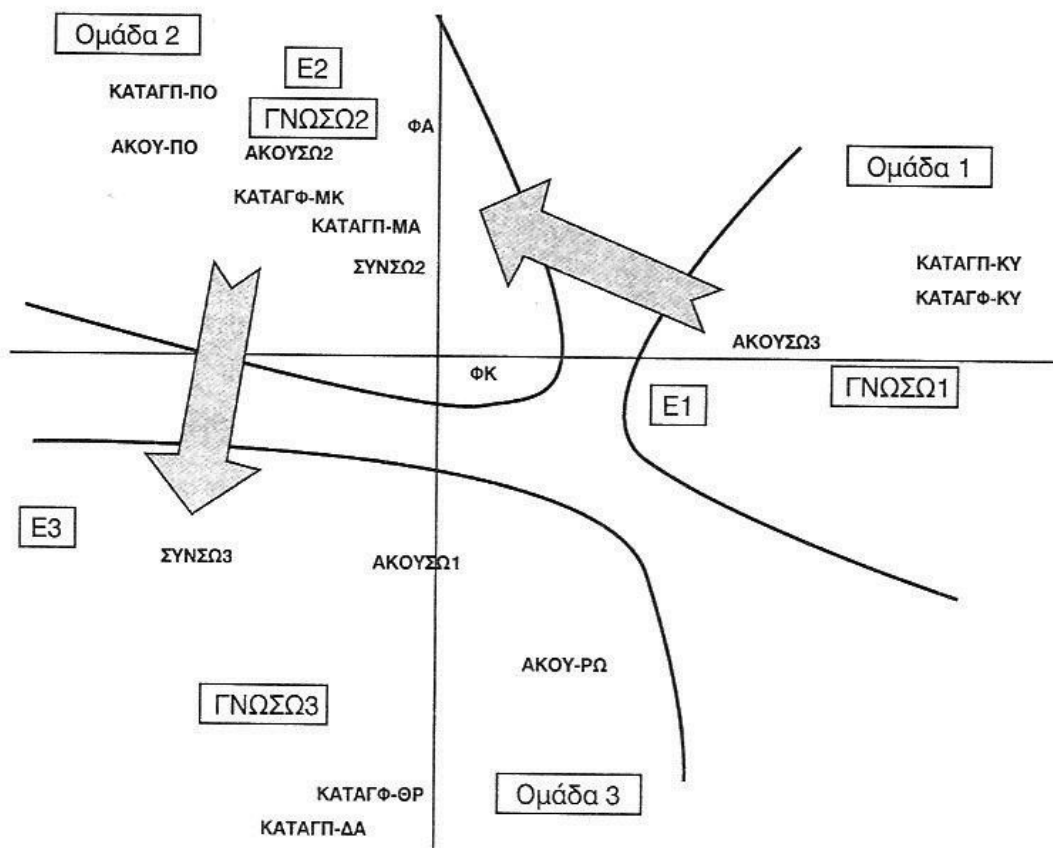
Ομάδα 2η: Συντίθεται κυρίως από δευτεροετείς (E2) με ακούσματα από την Ποντιακή διάλεκτο και καταγωγή Ποντιακή ή από τη Μακεδονία (ΑΚΟΥ-ΠΟ ΚΑΤΑΓΠ-ΜΑ, ΚΑΤΑΓΠ-ΠΟ), μέτρια γνώση των διαθέσιμων λέξεων (ΓΝΩΣΩ2), μέτριο πλήθος σωστά τονισμένων λέξεων (ΣΥΝΣΩ2) αλλά και μέτριο πλήθος σωστά τονισμένων λέξεων, με βάση τα ακούσματά τους (ΑΚΟΥΣΩ2).

Ομάδα 3η: Στην ομάδα αυτή συμμετέχουν κυρίως τριτοετείς (E3) με υψηλές επιδόσεις σε πλήθος γνωστών (ΣΥΝΣΩ3), αλλά και σωστά τονιζόμενων λέξεων (ΓΝΩΣΩ3), αλλά με μικρό πλήθος επιτυχημένα τονισμένων λέξεων με βάση τα ακούσματά τους (ΑΚΟΥΣΩ1). Επιπλέον, φαίνεται ότι στην ομάδα αυτή οι φοιτητές και οι φοιτήτριες προέρχονται από ποικίλες περιοχές της χώρας (Θράκη/ΚΑΤΑΓΦ ΘΡ, ΔενΑπαντώ/ΚΑΤΑΓΦ ΔΑ) και ένας αριθμός από αυτούς έχουν ακούσματα Ρωσικών (ΑΚΟΥ ΡΩ).

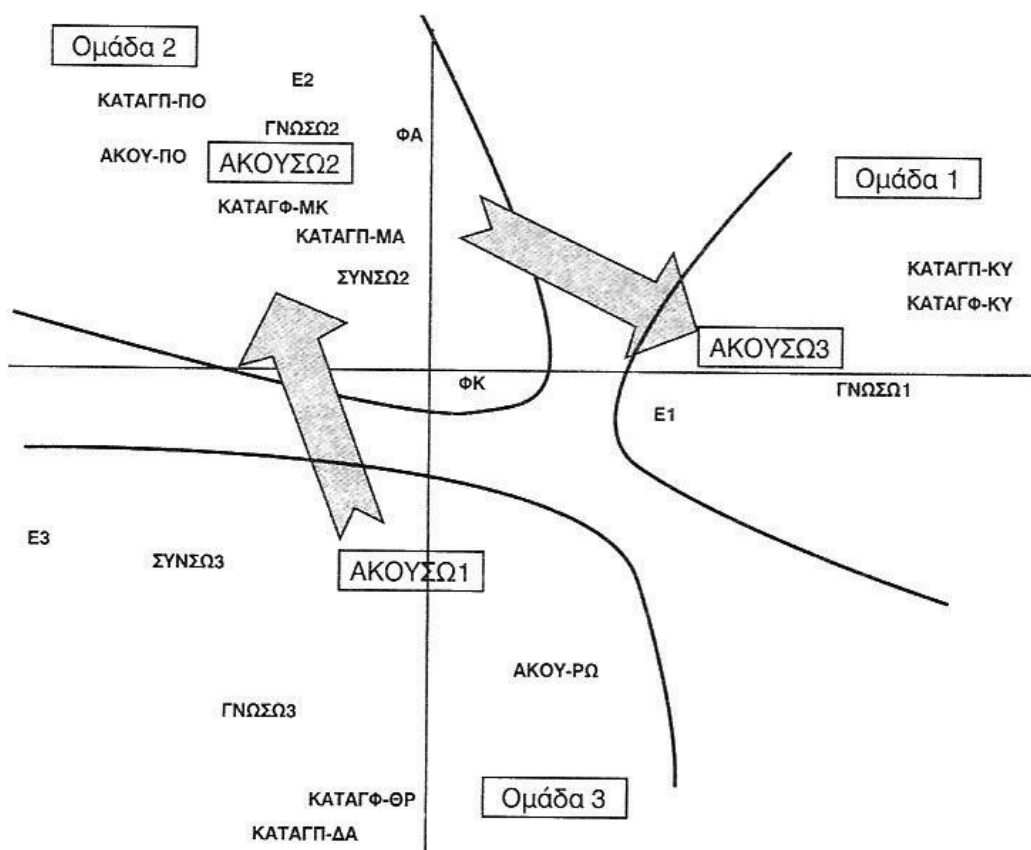
Παρατηρώντας προσεκτικότερα το 1ο παραγοντικό επίπεδο (Σχήμα 3Α) διαπιστώθηκε ότι χρονολογικά, δηλαδή με βάση το έτος σπουδών, παρουσιάζεται βελτίωση του γνωστικού επιπέδου των φοιτητών (E1 → E2 → E3), και αυξάνεται το πλήθος των λέξεων της Τουρκικής που σημειώνονται ως γνωστές (ΓΝΩΣΩ1 → ΓΝΩΣΩ2 → ΓΝΩΣΩ3).

Φαινόμενο λογικά αναμενόμενο, που αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στο Σχήμα 3Α, όπου παρουσιάζεται στο 1ο παραγοντικό επίπεδο, η διαδρομή από την 1η προς τη 2η και στη συνέχεια την 3η ομάδα φοιτητών των χαμηλών, μέσων και στη συνέχεια υψηλών κλάσεων των μεταβλητών του έτους σπουδών και του πλήθους γνωστών λέξεων.

Επιθυμώντας να ελεγχθεί η φυσική σειρά της διάταξης των κλάσεων της μεταβλητής που σχετίζεται με το πλήθος των ορθά τονιζόμενων λέξεων με βάση τα ακούσματα (ΑΚΟΥΣΩ) των υποκειμένων, απομονωθήκαν (Σχήμα 3Β) οι αντίστοιχες κλάσεις (ΑΚΟΥΣΩ1, ΑΚΟΥΣΩ2 και ΑΚΟΥΣΩ3). Από την αποτύπωση αυτή καταγράφηκε αντιστροφή των ακραίων κλάσεων της μεταβλητής ΑΚΟΥΣΩ σε σχέση με αυτές των μεταβλητών ΓΝΩΣΩ (των ορθά τονισμένων γνωστών στα υποκείμενα λέξεων) και ΣΥΝΣΩ (των συνολικά ορθά τονισμένων λέξεων). Το φαινόμενο αυτό δικαιολογείται, ερμηνεύοντας το πρώτο παραγοντικό επίπεδο και σε συνδυασμό με τις τάσεις των κλάσεων των μεταβλητών ΚΑΤΑΓΠ (καταγωγή

ΣΧΗΜΑ 3Α. Η διάταξη του έτους σπουδών και του πλήθους των γνωστών λέξεων στο 1ο παραγοντικό επίπεδο

ΣΧΗΜΑ 3Β. Η διάταξη του πλήθους των γνωστών λέξεων με βάση ακούσματα στο 1ο παραγοντικό επίπεδο

προγόνων) και ΚΑΤΑΓΦ (καταγωγή φοιτητή/τριας). Όπως γίνεται αντιληπτό, φοιτητές με Κυπριακή καταγωγή (που λόγω γεωγραφικής εγγύτητας και προηγούμενης συγκατοίκησης) έλαβαν περισσότερα ακουστικά ερεθίσματα από την Τουρκική γλώσσα, παρότι φοιτούν στο πρώτο έτος σπουδών τους (E1) και γνωρίζουν μικρό αριθμό λέξεων του ερωτηματολογίου (ΓΝΩΣΩ1), πέτυχαν υψηλές επιδόσεις στον τονισμό τους, όταν, όπως αιτιολογούν οι ίδιοι, αυτός βασίζεται στα ακούσματα (ΑΚΟΥΣΩ3). Με ανάλογη ερμηνεία και σε μικρότερο βαθμό, φοιτητές Ποντιακής καταγωγής (ΚΑΤΑΓΠ ΠΟ), ή από περιοχές της Μακεδονίας (ΚΑΤΑΓΦ-ΜΚ) εμφανίζονται στις μεσαίες τιμές της μεταβλητής ΑΚΟΥΣΩ, αλλά και των ΣΥΝΣΩ και ΓΝΩΣΩ. Από το ίδιο σχήμα (Σχήμα 3B) είναι εμφανής η θέση της κλάσης ΑΚΟΥΣΩ1 στην 3η ομάδα, στην οποία συνυπάρχουν και οι υψηλές κλάσεις των μεταβλητών E, ΣΥΝΣΩ και ΓΝΩΣΩ (E3, ΣΥΝΣΩ3 και ΓΝΩΣΩ3 αντίστοιχα) γεγονός, που αφ' ενός υποδεικνύει το σχετικά υψηλότερο επίπεδο κατανόησης της γλώσσας και των μηχανισμών τονισμού της κατά τα μεταγενέστερα (του 1ου και 2ου) έτη σπουδών και αφ' εταίρου την έλλειψη ακουστικών ερεθισμάτων της Τουρκικής. Επιπλέον, στην ομάδα αυτή (3η) εμφανίζονται να μετέχουν άτομα που δεν προέρχονται (αυτοί ή/και οι πρόγονοί τους) από γεωγραφικές περιοχές εκτός Κύπρου, Μακεδονίας ή του Πόντου.

Συμπεράσματα

Προκειμένου να λάβουμε τη γενική και παράλληλα μια όσο το δυνατό πιο ξεκάθαρη εικόνα για τη διάταξη και δομή των παραμέτρων που σχετίζονται με τη γλωσσική ενημερότητα για την Τουρκική ως μη μητρικής γλώσσας, των φοιτητών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών στο οικείο Πανεπιστήμιο αξιοποιήσαμε τη μέθοδο της Παραγοντικής Ανάλυσης των Αντιστοιχιών. Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της ανάλυσης ανέδειξε τη σπουδαιότητα των επιρροών που είχαν οι φοιτητές με βάση τον τόπο καταγωγής αυτών και των προγόνων τους, στην αφομοίωση των μηχανισμών τονισμού του προφορικού λόγου της Τουρκικής γλώσσας. Προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή, καταλυτικής σημασίας φαίνεται να είναι η γεωγραφική εγγύτητα προς την Τουρκία, των περιοχών προέλευσης των φοιτητών (Κύπρος, Πόντος) αλλά και η ενδεχόμενη επιρροή λόγω της ανταλλαγής πληθυσμών που μετεγκαταστάθηκαν σε περιοχές όπως αυτή της Μακεδονίας.

Factors effecting the linguistic awareness of Greek learners of the Turkish language

Nikos Koutsoupias, Anastasios Iordanoglou

University of Western Macedonia

Abstract

The learning of grammatical phenomena and mechanisms of a foreign language is a complex procedure of learner-teacher and learner-environment interaction. In this paper we investigate the aspect of Turkish language university students' phonological awareness, that is, the way they choose to stress selected words of various sizes and types based, mainly, on their geographical origin, year of study and linguistic influences.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Γ., ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ. (2002), Ανάλυση κειμένων με μεθόδους της Ανάλυσης Δεδομένων (Αφορμή: «Ο εραστής της M. Duras»), *Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων*, τ. 1, σσ. 107-117.
- ΒΕΗΡΑΚΗΣ, Τ. (1991), Classification automatique des textes scientifiques grecs édités de 1730 à 1820, *Jornadas Internationales de Analisis de Datas Textuales*, Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona, pp. 38-68.
- BENZÉCRI, J.-P. (1973), *Analyse des Données* (T. 2: Correspondances), Dunod, Paris. (Felsenstein (1989).
- BENZÉCRI, J.-P. (1980), *Pratique ed l' Analyse des Données* (T. 1: Analyse des Correspondances, exposé élémentaire), Dunod, Paris.
- BIRD, S. (1999), When marking tone reduces fluency: an orthography experiment in Cameroon, *Language and Speech*, 42: pp. 83-115.
- BURTSCHY, B., ΠΑΡΑΔΙΜΙΤΡΙΟΥ, Ι. (1991), La Matrice de Leóntief de la Grèce Analyse Diachronique de 1958 á 1977, *Les Cahiers de l' Analyse des Donées*, vol. XVI, no. 4, pp. 402-418, Paris.
- ΔΡΟΣΟΣ, Γ., ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ. (2003), Στατιστική ανάλυση δεδομένων της επικοινωνιακής πολιτικής του έντυπου λόγου, *Πρακτικά 16ου Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής του Ε.Σ.Ι.*, σσ. 163-170.
- ΓΕΒΑ, Ε., ΥΑΓΟΥΒΖΑΔΗ, Ζ. (2003), What are the roles of cognitive processes and language proficiency in the development of reading fluency in ESL children? *Proceedings of the Thirteenth Annual Meeting Society for the Scientific Study of Reading*, Boulder CO.

- GREENACRE, M. (1993), *Correspondence Analysis in Practice*, Academic Press, London.
- ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑΣ, Ν. (2005), *Εφαρμογές Ανάλυσης Δεδομένων*, Εκδ. Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Γ. (2002), «Scripta Manent»: Προεκλογικά κείμενα και ιδεολογίες στη μεταπολιτευτική Ελλάδα, *Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων*, τ. 4, σσ. 16-30.
- ΜΙΚΡΟΣ, Γ. (2003), Στατιστικές προσεγγίσεις στην αυτόματη κατηγοριοποίηση κειμένων της Νέας Ελληνικής: Μια πιλοτική αξιολόγηση υφομετρικών δεικτών και στατιστικών μεθόδων, *Πρακτικά 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Ρέθυμνο, 18-21/9.
- ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ, Θ. (1985α), Η εισαγωγή του Αυτοματισμού στην Ανάλυση Κειμένων, *Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*, ΕΚΚΕ, τ. 59, σσ. 41-57.
- ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ, Θ. (1985β), Η εισαγωγή του Αυτοματισμού στην Ανάλυση Κειμένων, *Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*, ΕΚΚΕ, τ. 59, σσ. 41-57.
- ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ, Θ. (2004), Στατιστική ανάλυση κειμένων: Χριστός, Βούδας, Μωάμεθ, *Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων*, τ. 4, σσ. 15-26.
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ. (1994), *Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων* (Πανεπιστημιακές Σημειώσεις), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ., ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑΣ, Ν. (1996), Παρουσίαση του τρόπου κατασκευής πινάκων διπλής εισόδου – μια προσέγγιση με χρήση τεχνολογίας πολυμέσων, *Πρακτικά 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής - ΕΣΙ*, Ξάνθη, σσ. 287-295.
- YAMAMORI, K., ISODA, T., HIROMORI, T. and OXFORD, R. L. (2003), Using cluster analysis to uncover L2 learner differences in strategy use, will to learn, and achievement over time, *International Review of Applied Linguistics for Language Teaching* (Berlin, Germany), 41, 381-409.
- YOUNG, J. (2003), Predicting Patterns of Early Literacy Achievement: A Longitudinal Study, *Proceedings of the NZARE/AARE: Conference 2003*, Auckland NZ.
- ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ, Σ., ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ, Α., ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ, Κ. (2003), Ιστορία και μνήμες του εθνικού «άλλου» μέσω μεθόδων της Ανάλυσης Δεδομένων, *Τετράδια Ανάλυσης Δεδομένων*, τ. 3, σσ. 27-40.